

A bírálóbizottság értékelése

A Bírálóbizottság megállapítja, hogy a rendkívül gazdag, többnyelvű, széleskörű szakirodalmi feldolgozást magába foglaló; az alkotmánybíróság, az Emberi Jogok Európai Bírósága és az Európai Bíróság joggyakorlatának értő elemzését nyújtó; a jogelmélet területén új tudományos eredményeket bemutató, arányos szerkezetben 600 könyvoldal terjedelmű, szintetizáló munka minden tekintetben alkalmas az MTA doktora cím odaítélésére. Az értekezés hiteles adatokat és meggyőzően érvelt téziseket tartalmaz, és interdiszciplináris, társadalomtudományi és jogtudományi eszközökkel átfogóan mutatja be az adójog, és az adóztatás összetett jogi és társadalmi jelenségét.

A Bírálóbizottság álláspontja szerint a benyújtott doktori értekezés mind az alkotmányos adójog dinamikája, mind pedig az alkotmányos adójog statikája tekintetében újszerű tudományos eredményeket hordoz. Az adójog dinamikája körében a fikció képzésének a módját, az adótörvények érvényesíthetőségének dilemmáit és a visszaható hatályú adótörvényhozás kérdéseit és összefüggéseit mutatja be. Az adójogi statika keretében az adózás területén megmutatkozó jogérvényesítés és jogképződés zavarait veszi számba, és egyes adóintézmények kapcsán részletezi a tételezett és a megvalósított vagy megvalósításra javasolt megoldás megfelelőségét.

A Bírálóbizottság a jelölt által benyújtott mű tekintetében mindenképp a fogalmi összefüggések című részt emeli ki tudományos eredményként. A doktori mű által tárgyalt hat kiemelt fogalmi összefüggés a következő:

- (1) Az univerzalizmus vagy partikularizmus. A párba állított kifejezés a kategorizálás felvezetése szerint jogrendezési lehetőség, figyelemmel a nemzetközi adóügyi együttműködésre. A szerző megállapítása szerint ebben az univerzális esetben a jog alanya polgár, aki alapvető jogait gyakorolja a globális térben.
- (2) Az autopoietikus jog és jogi reflex jelenségei, mint a pozitív jog alternatívája. Eszerint, a társadalmi és jogi önreflexiók interakciók együttesét hozzák létre, ami visszahat a pozitív jogra.
- (3) Az instrumentális racionalitás érvényesítésének akadályai.
- (4) A jogvédelem ténylegességének elve, értve ezalatt az érvényesíthetőséget. Ez a követelmény a tisztességes eljáráshoz való jogon alapul. A szerző álláspontja szerint e követelmény jelentősége kiemelkedő az uniós jogban, beleértve a bíróságok gyakorlatát, valamint a jogharmonizáció egész folyamatában.
- (5) A fiskális semlegesség eszméjének kérdése. A szerző szerint a fiskális semlegesség eszménye azzal hozható összefüggésbe, hogy az adójogi szabályozás súlypontja közelít a természetjoghoz.
- (6) A közigazgatási jog fóruma és az alkalmazandó jog kérdéskörében a közigazgatási bíráskodás szerepe.